

Ügyiratszám: SZOC-3979-1/2020.

Ügyintéző: Tóthné Csatlós Ildikó

Előterjesztés

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteréhez -

az Önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló beszámoló elfogadására

Jászai Menyhért
alpolgármester

Dr. Krizsai Anita
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

törvényességi ellenőrzését
végző személyek aláírása

Dr. Szemán Sándor
címetes főjegyző

Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Tisztelt Polgármester Úr!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete részletesen meghatározza a települési önkormányzat által készítendő értékelés tartalmi követelményeit.

Az Önkormányzat beszámolójában többek között demográfiai mutatók, az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosításának formái, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása, bűnmegelőzési tevékenység, a civil szervezetekkel történő együttműködés, a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása szerepel.

Az értékeléshez elsősorban az éves jelzőrendszeres tanácskozásra készített jelentéseket, az intézmények beszámolóit, valamint az Önkormányzat rendelkezésére álló adatokat, információkat használtuk fel. Mindezeket kiegészítettük a Központi Statisztikai Hivatal adataival.

A fentiek alapján kérem Tisztelt Polgármester Urat, hogy az előterjesztés alapján a mellékelt határozat – tervezetet elfogadni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2020. május 27.

Tisztelettel:

Dr. Krizsai Anita
osztályvezető

Melléklet a SZOC-3979-1/2020 számú előterjesztéshez

HATÁROZAT- TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉNEK

.../2020. (V. 28.) KGY számú

határozata

az Önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló beszámoló elfogadásáról

A Polgármester

a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján

az Önkormányzat 2019. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolóját elfogadja.

A határozatról értesül:

- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3.) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya

Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készíteni. Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatokat, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzés főbb pontjait, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának alakulását, a bűnelkövetés okait;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A felsoroltakon kívül a beszámoló kitér az előző évhez képest történt jogszabályi változásokra, illetve az ellátórendszerben végbement fejlesztésekre. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) továbbra is kiemelt feladatának tekinti a gyermekek helyzetének, ezen keresztül esélyegyenlőségének javítását. Ezt a gyermekjóléti alapellátások biztosításával, különböző, törvény által előírt és önkormányzati rendeletben a helyi sajátosságokhoz és szükségletekhez igazított támogatások megállapításával, sokszínű intézményi háttér működtetésével, fenntartásával igyekszik elérni.

Nyíregyházán több intézmény és szervezet foglalkozik a gyermek korosztállyal. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban Möt.) rendelkezéseinek megfelelően az önkormányzat biztosítja a feladat és hatáskörébe tartozó közfeladatok közül az egészségügyi alapellátást, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatásokhoz való hozzáférést a város és kistérség területén élők számára. Nyíregyházán jelenleg 45 felnőtt háziorvos, 27 gyermek háziorvos, 22 fogorvosi és 9 iskola-fogászati praxis látja el az alap egészségügyi ellátást. Az iskolaorvosi praxisok száma 30, melyek közül 26 iskolai körzetet gyermek háziorvosok látnak el. A területi ellátást végző védőnők körzetbeosztás szerint foglalkoznak a nővédelemmel, a várandós anyák gondozásával, a gyermekágyas időszakban a tanácsadással. Feladataik még a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, az óvodások ellátása, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása, valamint a családgondozás.

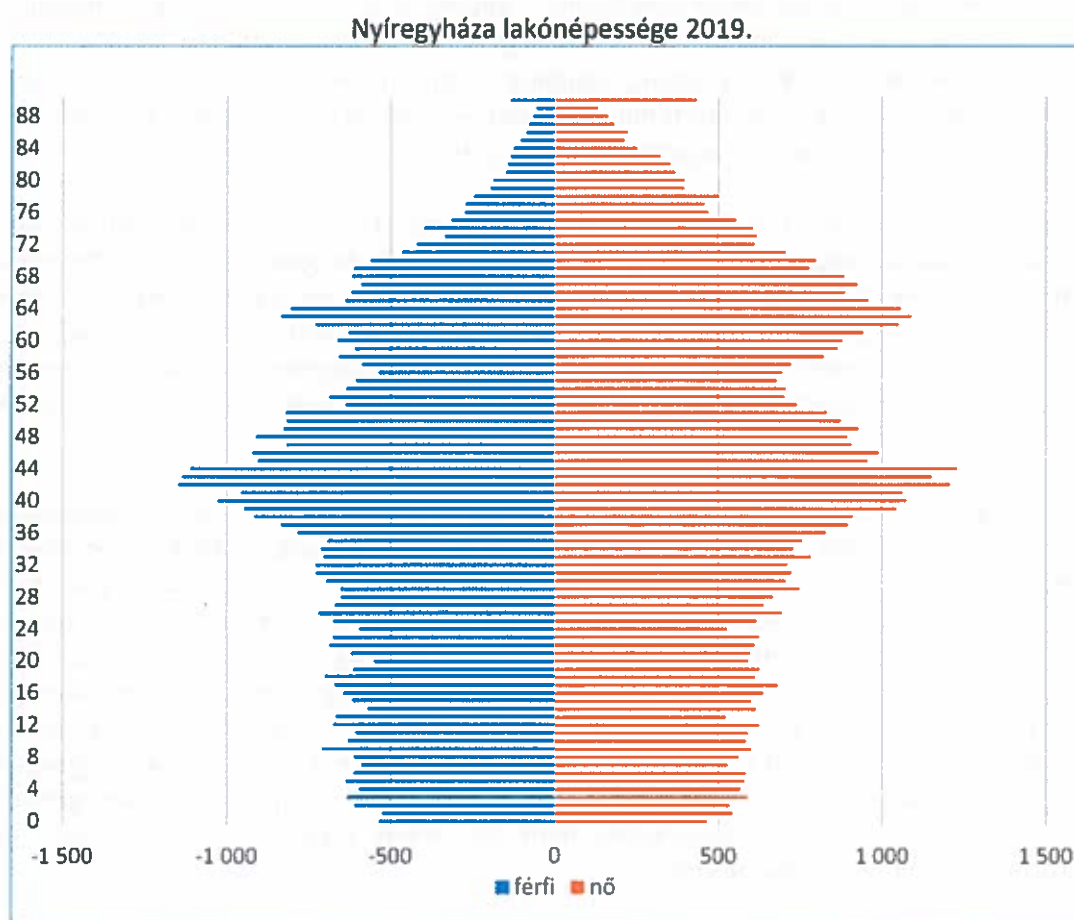
Nyíregyházán közel 4500 gyermek (3-6 éves) jár önkormányzati, egyházi, vagy egyesület által fenntartott óvodába. Önkormányzati fenntartásban 4 óvoda a Gyermekek Háza Déli Óvoda, az Eszterlánc Északi Óvoda, a Búzaszem Nyugati Óvoda és a Tündérbert Keleti Óvoda van, összesen 35 feladat-ellátási helyen. Az önkormányzati óvodákban a csoportok száma 166, a szülői igényeknek megfelelően a csoportok jellemzően vegyes életkorú (heterogén) csoportok, de néhány helyen azonos életkorú (homogén) csoport is van. Az önkormányzati óvodákba közel 4000 gyermek jár, akiknek gondozását, fejlesztését szakképzett óvodapedagógusok, dajkák, valamint pedagógiai asszisztensek látják el. Minden óvodában óvodapszichológus is van. Az óvodaépületekben tornaszoba, logopédia és fejlesztő szoba is van, több óvoda akadálymentes is. Ez ad lehetőséget az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési és tanulási zavarral küzdő gyermekek fogadására is. Két helyen speciális, gyógypedagógiai csoport is működik, ahol autista és értelmi fogyatékos gyermekek nevelése, fejlesztése folyik.

A gyermekjóléti szolgáltatások a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény és a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szervezeti kereteiben működnek. Az intézmények éves beszámolót készítenek tevékenységükről, amelyet a szakbizottságok tárgyalnak. A beszámolókból foglaltakat felhasználjuk jelen éves értékelés készítésekor, valamint az éves jelzőrendszeres tanácskozásra készített jelentéseket és statisztikai adatokat.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira

Nyíregyháza 2019. év eleji lakónépessége 116 799 fő (KSH). A város demográfiai jellemzői alapján fiatalosnak mondható. A 0-3 évesek száma 4 433 fő, a 4-6 éveseké 3 576 fő, a 7-14 éves 9 684 fő, és a 15-18 évesek száma 5 160 fő. A városban 14 056 fő a 19-29 év közöttiek száma. A lakosság 31,6 %-a gyermek vagy fiatalkorú. A 30-59 évesek (50 203 fő) aránya 43 %, míg az idősebbek aránya (60 év felett) 25,4 %.

1. ábra

Forrás: KSH, 2019.

A nemek arányát vizsgálva nőtlébblet a 15–19 évesek korcsoportjától mutatkozik, ami az életkor emelkedésével a 45–49 évesek korcsoportjától válik egyre markánsabbá. Ennek oka vélhetően a két nem – elsősorban életmódbeli különbségekre visszavezethető – egészségi állapotában meglévő eltérések.

A gyermeknépesség eltartottsági rátája – a gyermekkorú népességnek (0-14 évesek) az aktív korú (15-64 évesek) népességhez viszonyított aránya – Nyíregyházán 22,6 %, mely nem mutat jelentős eltérést az országos (22,0 %), a regionális (22,8%) és a megye (23,4 %) adataihoz viszonyítva sem.

2. Az elmúlt évben történt változások

2.1. Szociális diagnózis készítési kötelezettség bevezetése

2019. január 1-től a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban Szt.) módosítása megváltoztatta a szociális diagnózis elvégzésével kapcsolatos rendelkezéseket.

Az Szt.-ben változtatás nélkül megmaradt a szociális diagnózisra vonatkozó, eddig is jogszabályban szereplő szöveg. Az Szt. 64. § (8) bekezdése szerint a Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális szolgálatokat és a szociális intézményeket.

2019. januártól a fentiek kiegészültek az alábbiak szerint az Szt. 64/A. §-ban:

A Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ szociális diagnózist készít

- a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezésére, ha olyan szociális szolgáltatás vagy gyermekjóléti alapellátás – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – igénybevétele válik szükségessé, amelyben az ellátott vagy a család nem részesül, vagy azt a szolgálat más okból szükségesnek tartja,
- a család- és gyermekjóléti szolgálatnál gondozásban nem álló ellátott esetén akkor, ha az esete nem tartozik a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) vagy b) pontja alá,
- és a szociális diagnózis elkészítéséhez valamennyi érintett hozzájárul.

A szociális diagnózis elkészítését a 64. § (2) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai is kezdeményezhetik a család- és gyermekjóléti központnál.

A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és – ide nem értve a gyermekek napközbeni ellátását – gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgálatokat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni.

A Gyvt. 40/A. § d) pontja rögzíti a család- és gyermekjóléti központok feladatai között a szociális diagnózis Szt. 64/A. § szerinti elkészítését. A szociális diagnózis elkészítésének szabályai bekerültek a végrehajtási rendelet szabályai közé is.

A Magyarország központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény a család- és gyermekjóléti központok finanszírozáshoz kapcsolódóan központonként 1 fő szociális diagnózis felvételét végző esetmenedzsert ad a számított személyi létszámhoz.

2.2. Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018. szeptember 1-től az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység a család- és gyermekjóléti központ kötelező feladata. A 2019. évi módosítás pontosítja a Gyvt.-nek a nyilvántartásra vonatkozó szabályait. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységnél az egyéni segítséget ugyanúgy szükséges kezelni, mint a család és gyermekjóléti szolgáltatás nyújtásánál az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható eseteket a Gyvt. 139. § (3a) bekezdése szerint. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység közösségi és csoportos jellegű szolgáltatásai esetén viszont egyáltalán nem

szükséges nyilvántartásba venni az adatokat, ahogyan a Gyvt. 139. § (3) bekezdés d) pontjában az utcai és lakótelepi szociális munka, a kórházi szociális munka és a készenléti szolgálat esetén sem kell.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

Az Önkormányzat egyrészt a Gyvt.-ben, másrészt helyi rendeletében meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátásokkal segíti a rászoruló családokat, gyermekeket. Az önkormányzat célja a szociális biztonság megteremtése, a rászorulókat részére megfelelő támogatások nyújtása.

Az Önkormányzat által biztosított támogatások, kedvezmények:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (Gyvt. 19. §, 20. §),
- gyermekétkeztetés (Gyvt. 21. §-21/C. §),
- helyi autóbusz közlekedési támogatás [54/2011.(XII.16.) önkormányzati rendelet a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról (továbbiakban Ör.) 2. §],
- üdültetési támogatás (Ör. 2/A. §),
- rendkívüli települési támogatás [3/2015.(II.20.) önkormányzati rendelet a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról (továbbiakban ÖrSzt.) 14. §],
- tanszertámogatás (ÖrSzt. 25. §),
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíj [51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről 18. § - 20. §],
- Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány támogatása,
- nyári táboroztatás.

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetésre, a szünidei gyermekétkeztetésre, valamint külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevételére. 2019-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltétele, hogy a családban az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135 %-át. Egyedülálló szülő, tartós beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, valamint nagykorúvá vált gyermek esetében az egy főre jutó jövedelmi értékhatár a nyugdíjminimum 145 %- a volt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságról elmondható, hogy az összes támogatást figyelembe véve a legtöbben ebben a támogatási formában részesülnek, 2019-ben összesen 1 502 fő Nyíregyházán. A támogatásban részesülő családok száma 863 volt.

1. táblázat

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint 2019-ben

Év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint				elutasítások száma
	14.250 Ft alatt	14.251-28.500 Ft	28.501 -38.475 Ft	38.476-41.325 Ft	
2019	497 Fő	724 Fő	232 Fő	49 Fő	131 Fő

Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családokban az egy főre jutó jövedelem jellemzően az öregségi nyugdíjminimum összege (28.500 Ft) alatt van.

A kedvezményben részesülő gyermekek jellemzően 6-18 év közöttiek, 53,5 %-uk általános iskoláskorú és 21,8 %-a középiskoláskorú.

3.2 Gyermekétkeztetés: ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés, szünidei étkeztetés

3.2.1. Ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés

Az intézményi gyermekétkeztetés keretében bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére ellátási napokon a reggeli főétkezés, a déli meleg főétkezés, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkelés, az óvodás és iskolás gyermek részére pedig a déli meleg főétkezés, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkelés biztosított.

Az étkezésért térítési díjat kell fizetni a Gyvt. szabályainak figyelembevételével. A jogszabály alapján ingyenes étkeztetésben vagy kedvezményes étkeztetésben részesülhetnek a rászoruló gyermekek. 2015. szeptember 01. napjától kiszélesedett a kedvezményben részesülők köre. A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át kedvezményként kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették,

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után.

2. táblázat

Ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesülők száma

Megnevezés		Bölcsőde	Óvoda	Általános iskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Szakiskola	Kollégium
		Fő						
100 %-os támogatás	Rgyvt-ben részesül	19	204	726	-	-	-	49
	3 vagy többgyermekes	77	579	-	-	-	-	-
	tartósan beteg vagy fogyatékos	15	177	-	-	-	-	-
	1 főre jutó jövedelem	292	1833	-	-	-	-	-
	nevelésbe vették	-	21	67	1	12	7	40

	utógondozott	-	-	-	-	4	12	11
50 %-os támogatás	Rgyvt-ben részesül	-	-	-	3	22	6	129
	3 vagy többgyermekes	-	-	839	71	32	4	122
	tartósan beteg vagy fogyatékos	-	-	259	13	13	43	83
összesen támogatott		403	2814	1891	88	83	72	434
100 % térítési díjat fizet		125	476	3081	244	122	5	326

Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal

A táblázat adataiból jól látható, hogy az étkeztetésben résztvevő gyermek közül 5 785 fő kedvezményben részesül, azaz a gyermekek 56,9 %-a kedvezményezett 50 vagy 100 %-os mértékben. Az ingyenes ellátásban részesülő gyermek az összes étkezőt tekintve 40,7 %, a kedvezményezettek számarányához viszonyítva a gyermekek 71,6 %-a.

Az adatok azt is mutatják, hogy a bölcsődei és óvodai ellátás során csökkent a 100 %-os térítési díjat fizetők száma és növekedett az ingyenes ellátásban részesülők száma, elsősorban az egy főre jutó jövedelem alapján igénybe vehető támogatás következtében.

3.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. szabályai szerint az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a déli meleg főétkezést a jogszabályban felsoroltak szerint (szülő, törvényes képviselő kérelmére az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

A jogszabályi előírások alapján azon hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, akinek gyermeke tekintetében a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet az adott év

a) szeptember 1-jén fennáll, az évközi szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év szeptember 15-éig,

b) május 1-jén fennáll, a nyári szünet időtartamára eső szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról minden év május 15-éig írásban kell tájékoztatni.

A családok részére a tájékoztatással együtt megküldtük a kitöltendő formanyomtatványt, valamint értesítettük a család- és gyermekjóléti szolgálatot. Az étkeztetés lebonyolításában az elmúlt évben is a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ aktívan közreműködött.

A 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A. §-a alapján a települési önkormányzat a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállítással is biztosítható. 2019-ben a szünidőkben kiszállítással történt az étkezés biztosítása.

Beszerzési szabályzat szerint lefolytatott eljárás keretében a Passion for Food Kft. tette a legkedvezőbb ajánlatot, így vele szerződünk a feladat ellátására.

Szünidei étkezésre jogosultak és igénybe vevők száma

	hátrányos helyzetű (fő)		halmozottan hátrányos helyzetű (fő)		összesen (fő)		Ft
	Jogosultak (fő)	Igénybe vevők (fő)	Jogosultak (fő)	Igénybe vevők (fő)	Jogosultak (fő)	Igénybe vevők (fő)	
tavaszi szünet (2 munkanap)	355	229	465	425	820	654	784 200
nyári szünet (54 munkanap)	399	275	631	583	1030	858	23 337 562
ősz szünet (4 munkanap)	176	78	533	455	709	533	1 276 800
téli szünet (5 munkanap)	108	68	568	471	676	539	1 617 000

Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatal

Az étkezésre jogosultak száma a nyári időszakban a legmagasabb, mivel ekkor a bölcsődéseket és óvodásokat is figyelembe kell vennünk az intézmények zárva tartási idejére. A jogosultak száma átlagosan 808 fő éves szintre vetítve, az igénybevételi arány 75-83 % közötti. A kihasználtság megnövekedésének a háttérében az étel házhoz szállítása áll, melyet minden igénylő számára biztosított az Önkormányzat.

3.2.3. Pénzbeli támogatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján évente két alkalommal biztosított volt a fogyasztásra készétel, tanszer és ruházat vásárlására felhasználható „gyermekvédelmi” Erzsébet-utalvány. 2019-től mind a papíralapú, mind az elektronikus Erzsébet-utalványok forgalmazása megszűnt. A Gyvt. szabályainak megfelelően annak, a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű (6000 Ft) pénzbeli támogatást kell folyósítani.

Akinek a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a fenti időben a gyámhatóság határozata alapján fennállt emelt összegű (6500 Ft) pénzbeli támogatásra jogosult.

2019. augusztusban 1 620 fő kiskorú és 62 fő nagykorú személy részesült egyszeri, 6000 vagy 6500 Ft összegű támogatásban. Novemberben 1 486 fő kiskorú és 53 fő nagykorú személy részesült a pénzbeli támogatásban rászorultsága alapján.

3.2.4. Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet

A gyámhatóság (jegyző) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, igénylés esetén külön döntésben állapítja meg a gyermek/nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását, melyhez különböző kedvezmények társulnak.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

4. táblázat

Hátrányos helyzetű és halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma Nyíregyházán

Időpont	Óvodáskorú 2H (fő)	Óvodáskorú 3H (fő)	Alapfokú 2H (fő)	Alapfokú 3H (fő)	Középfokú 2H (fő)	Középfokú 3H (fő)
2019. január	92	154	258	374	94	141
2019. október	43	166	124	474	37	150

Forrás: <https://www.oktatas.hu/kozneveles/kozerdekuadatok>

A nyilvántartás szerint 2019. októberben 204 fő hátrányos helyzetű, és 790 halmazottan hátrányos helyzetű nyíregyházi gyermek számára voltak biztosítottak a köznevelés és a gyermekvédelmi ellátások területén különböző kedvezmények, támogatások.

3.3. Helyi autóbusz közlekedési kedvezmény

A nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, alap-, vagy középfokú tanintézettel tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, illetve a halmazottan hátrányos helyzetű gyermek igénye szerint helyi járatú autóbusz közlekedési támogatásra jogosult. 2018. március 1-től

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 50%
- a halmazottan hátrányos helyzetű jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 80 %-át,

téríti az önkormányzat a lejárt bérletjegy átadása ellenében a tanintézet házipénztárából a szülő, törvényes képviselő részére. E támogatásra kifizetett összeg 2019-ben 1 552 590 Ft volt. 50 %-os mértékű támogatásban 55 fő részesült 574 080 Ft összegben, 80 %-os támogatást 52 fő kapott 978 510 Ft összegben.

3.4. Üdültetési támogatás

A gyermekek nyári táborozását, hasznos időtöltését az Önkormányzat több módon is támogatja évek óta. Egyik formája a Szigligeti Gyermeküdülőben megvalósuló üdültetés. Az elmúlt évek során egyre több gyermek számára biztosított a felhőtlen, élményekben gazdag, kellemes kikapcsolódás a Balaton partján.

Immár hagyományosan, tavaly 806 nyíregyházi gyermek táborozhatott 9 turnusban a szigligeti gyermeküdülőben. Az első turnus június 17. napján kezdődött, az utolsó augusztus 17. napján ért véget. A turnusok hétfőtől-szombatig tartottak. A részvételi lehetőség minden nyíregyházi lakóhellyel rendelkező diák számára biztosított volt, aki nyíregyházi székhelyű, alapfokú iskolában tanul, függetlenül a fenntartó intézmény státuszától.

A táborozási díj a költségek számbavétele, valamint a tervezett létszám alapján került meghatározásra. Az általános iskolások 35 000 Ft/fő költségtérítést fizettek turnusonként (6 nap/5 éjszaka). A befizetett összeg tartalmazta a résztvevők útiköltségét, a közüzemi díjakat, a strandbelépőt, a szállás és háromszori étkezés költségét, valamint a szakmai programok díját.

A táborozó gyermekek közül 10.000 Ft kedvezményben részesültek Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényből adódó egyes feladatok végrehajtásáról szóló 54/2011. (XII.16.) önkormányzati rendelete alapján azok, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, vagy tartós beteg, vagy akinek szülei három vagy több kiskorú gyermekről gondoskodnak. Összesen 204 fő részesült így kedvezményes üdültetésben.

5. táblázat

Üdültetési támogatásban részesülők száma iskolánként

Intézmények	Támogatott gyermekek száma (fő)
Jókai Mór Református Általános Iskola	14
Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola	4
• Petőfi Sándor tagintézménye	10
Nyíregyházi Bem József Általános iskola	12
• Gárdonyi Géza Tagintézménye	18
Nyíregyházi Egyetem Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	8
Nyíregyházi Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola és AMI	16
Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola	25
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	30
• Szőlőskerti Tagintézménye	5
• Szabó Lőrinc Tagintézménye	9
• Zelk Zoltán Tagintézménye	12
Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola	9
• Kertvárosi Tagintézménye	9
• Vécsey Károly Tagintézmény	4
Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium, Óvoda és AMI	19
Összesen	204

Forrás: Beszámoló a Szigligeti Gyermeküdülő 2019. évi működéséről

A programok a gyerekek életkori sajátosságainak figyelembevételével kerültek összeállításra, sok ismeretet szerezhettek a Balatonról, a környék nevezetességeiről. A táborban tej-, cukor- vagy lisztérzékenységekben szenvedő tanulók is táborozhattak, részükre diétás étkeztetés biztosított volt.

3.5. Rendkívüli települési támogatás

A Gyvt-ben szabályozott ellátásokon túl a települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzügyi ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzügyi támogatásokat is megállapíthat.

Az önkormányzat a települési támogatást rendszeres és rendkívüli formában is nyújtja.

Rendkívüli települési támogatásban a helyi rendelet szerint elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

2015-ben a rendkívüli települési támogatás keretében bevezetésre került a **kelengye támogatás**. Az elmúlt év március 1-től módosult a helyi szabályozás. A támogatás egyik feltétele a jogosult nyíregyházi lakóhelye módosult 3 év helyett 1 évre. Eszerint a legalább 1 éve Nyíregyházán élő szülő gyermeke születésekor, amennyiben nevezett családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át, illetve kérelmező vagy valamely családtagja részére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nem került megállapításra. A támogatás iránti kérelem a születést követő 60 napon belül nyújtható be. A támogatás mértéke gyermekenként 15.000 Ft. 2019-ben 16 fő részesült a támogatásban.

3.6. Tanszercsomag juttatás

2014-től a helyi rendeletben foglaltak szerint az önkormányzat természetbeni formában tanszertámogatást nyújt minden év szeptemberben a nyíregyházi székhelyű általános iskolába beiratkozott, állandó nyíregyházi lakóhellyel rendelkező alsó tagozatos általános iskolai tanulók (1-4 évfolyam) részére.

2019-ben, az első tanítási napon 4 474 gyermek kapott tanszercsomagot, összesen 8 522 970 Ft értékben. A csomag füzeteket, rajzlapot, grafitceruzát, radírt, ecsetet, zsírkrétát stb. tartalmazott, az iskolai évfolyam szükségletének megfelelően. A csomag értéke összesen nettó 1.500 Ft/csomag volt. A gyermekek a csomagot az iskolákban személyesen vehették át.

3.7. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

Önkormányzatunk évek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz. Az ösztöndíj elméletileg három forrásból épül fel: települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. 2019-ben a Bursa Hungarica támogatásban részesítettek száma: 85 fő. A támogatás célja a szociálisan rászoruló hallgatók támogatása. A támogatás legalacsonyabb havi összege 6 300 Ft, a legmagasabb 9 800 Ft volt. A megállapított támogatások összege összesen 5 455 000 Ft volt.

3.8. Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány

A Közalapítvány évek óta egyszeri vissza nem térítendő támogatást nyújt felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók részére. A Közalapítvány Kuratóriuma 2019-ben is két alkalommal tett közzé felhívást támogatás elnyerésére. Azon hallgatók pályázhattak a támogatásra, akik legalább 5 éves nyíregyházi állandó lakóhellyel, első diploma megszerzésére vonatkozó felsőoktatási hallgatói jogviszonnal (BSC, MSC, osztatlan képzés); legalább jó tanulmányi eredménnyel rendelkeznek és a családjukban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének két és félszeresét, azaz 71.250 Ft-ot. A Kuratórium a pályázatok elbírálását követően 25.000-60.000 Ft összegű támogatást állapított meg 54 fő részére.

3.9. Nyári táboroztatás

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a város általános iskoláiba járó, nyíregyházi bejelentett lakcímmel rendelkező gyermekek számára 2019-ben is biztosította a nyári napközis tábort, a gyermekek érdeklődésének megfelelően. A táborozás 2019. június 17. és augusztus 9. között zajlott, 8 turnusban. A szervezés már januárban megkezdődött. Az igények felmérése, a jelentkezések bonyolítása, programok kialakítása mellett a szerződésalkötések, az utazás és buszkíséret megszervezése zajlott.

A táborokban összesen 1 669 fő vett részt, a szülőknek csak az étkezésért kellett fizetniük, de minden év közben járó étkezési kedvezményt a táborozás során is igénybe lehetett venni. Minden jelentkező gyermek egy turnus támogatott helyre jelentkezhetett, második vagy több turnusban való részvétel önköltséges áron vált lehetővé.

Új helyszíneként szerepelt a Zelk Sporttábor, ahol a gyerekek többféle sportággal ismerkedhettek meg, de a sport mellett egyéb változatos programokat is kínáltak a szervezők.

A táborokban a gyermekeket igényeiknek és életkori sajátosságaiknak megfelelő programok várták. Az ismeretszerzés mellett a sok mozgásra, sportra, játékra és élménygyűjtésre törekedtek a szervezők. A táborokban sérült gyermekek (látás, hallás sérült, kerekesszékes, asztmás, ételallergiás stb.) is részt tudtak venni, igényeik messzemenően figyelembe lettek véve.

A táborozásban résztvevő gyermekek/fizetendő térítési díj:

• három vagy több gyermekes család (217 fő, ill. tartós beteg (70 fő):	287 fő	1.350 Ft/turnus
• szociálisan rászoruló gyermek (77 fő), nevelt gyermek (8 fő):	85 fő	0 Ft/turnus
• többi gyermek:	1 327 fő	2 700 Ft/turnus

A családok számára kedvező, hogy a gyermekek után ugyanazt az étkezési díjat kellett fizetniük- Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően a nyári napközis táborban is alkalmazni kell az étkeztetésre vonatkozó szabályokat -, melyet a tanév során az iskolai étkeztetésben fizetnek, napi 540 Ft volt, azaz hetente 2700 Ft-ba került a nyári táborban történt részvétel.

4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A gyermekjóléti alapellátás rendszerébe tartozó ellátásokat – gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátás, gyermekek átmeneti elhelyezése – az önkormányzati fenntartásban működő Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ és a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény biztosítja.

4.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítés feladatait együttesen a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ látja el Nyíregyháza mellett Sényő, Nyírpazony, Nyirtura, Nagycserkesz és Kálmánháza településeken.

Nyíregyházán 3 telephelyen - Északi, Déli és Huszár telepi telephely-, az érintett településeken az ügyfelek számára nyitva álló helyiségekben történik az ügyfélfogadás. Nyíregyházán 3 177 fő vette igénybe a szolgáltatást 2019-ben, együttműködési megállapodás alapján 1 701 fő esetében építettek fel segítő folyamatot.

Az Északi telephely ellátási területéhez tartozik Nyíregyháza Örökösöld, Orosi úti lakótelep, Kőlapos, Nyírszőlős, Sóstó, Sóstóhegy, Kótaji út, Jóságáros, Ferenc körút, Kossuth u. Belváros Bocskai u. által határolt városrésze. A telephely területéből adódóan, szociális segítőmunkát a családsegítők többnyire a szolgáltatást igénybe vevők saját lakóhelyén végezték. Az ellátottakra jellemző, a területi elhelyezkedésből adódóan is, hogy inkább otthonukban fogadják szívesebben a szakembert, amelynek az egyik fő oka, hogy anyagi nehézséget okoz számukra az utazás finanszírozása.

Az Északi telephely családsegítői 2019-ben 1 021 fővel kerültek kapcsolatba, amely 508 családot érintett. Gondozási tevékenységet együttműködési megállapodás alapján 214 család esetében végeztek, amely 630 főt érintett. Az év folyamán 239 új eset érkezett, amelyből 39 felnőttet érintő volt. Egyszeri ügyintézésel, illetve első interjúval lezárható, azaz nem együttműködési megállapodás alapján (magántanulói jogviszony megállapításához javaslat, gondnoksági, gyámsági, családba fogadási éves felülvizsgálat, kórházi jelzések hozzátartozó keresésére, hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet megállapításához környezettanulmány készítésében közreműködés) történő segítségnyújtás az elmúlt évben 391 főt érintett, amelyből egyszeri ügyintézésel 212 fő került nyilvántartásba.

A gyermekek ügyében - a családlátogatásokon kívül - a jelzőrendszer tagjaival szervezett személyes találkozásra, konzultációs lehetőségekre, esetmegbeszélésekre, esetkonferenciákra 55 esetben került sor. Az elmúlt év szakmai tevékenységét tekintve, 799 alkalommal történt információnyújtás a 2018-as 715 alkalom képest, 2 978 alkalommal családlátogatás, segítő beszélgetésre egyénekekkel 920 esetben történt. Krízis miatt, amely pl. ideiglenes hatályú elhelyezést, vagy lakhatási probléma azonnali megoldását, kórházi ellátáshoz történő hozzájutás azonnali intézését, illetve kórházi megkeresésre intézkedés 29 alkalommal történt, amely 43 főt érintett.

A Déli telephely ellátási területe: Érkert, Malomkert, Kistelekiszőlő, Borbánya, Oros, Nyírjes, Nagyszállás, Butykatelep, Rozsrétszőlő, Tokaji út környéke, Bethlen G. és Bocskai utcától délre eső terület. 2019-ben a szolgáltatást igénybe vevők száma 921 fő, 394 család, ebből együttműködési megállapodás alapján: 502 fő, 166 család, első interjúval lezárható/egyszeri ügyintézés: 419 fő, 228 család. Ezekben az adatokban a tavalyi évhez képest jelentős változás nem mutatkozik. Szociális segítő tevékenységet leginkább jelzés alapján, az ügyfél megkeresésére vagy esetenedzseri felkérését követően végeztek a családgondozók. A legjellemzőbb problémátípusok 2019-ben: elhanyagolás, ezen belül az oktatási, nevelési elhanyagolás, életviteli, gyermeknevelési problémák, családi-kapcsolati konfliktus. Ezek száma a tavalyihoz képest emelkedett.

A Huszár lakótelepi telephely ellátási körzete: Huszár lakótelep, Ságvári Kertváros, Antalbokor, Alsóbadúr, Bálintbokor, Bedőbokor, Benkőbokor, Debrőbokor, Felsőbadur, Felsősima, Hímes városrész, Istvánbokor, Kazárbokor, Kordovánbokor, Kovács bokor, Lócibokor, Mandabokor, Nádasbokor, Polyákbokor, Rókabokor, Salamonbokor, Sulyánbokor, Szabadságbokor, Szelesbokor, Szélső bokor, Újtelekbokor, Vargabokor, Zomboribokor. Az ellátási területen az előző évhez képest több, 529 család esetében, összesen 1 235 személyt érintve végeztek segítő munkát a szakemberek. A telephelyen tavaly 9 esetben fordult elő krízishelyzet, amely 21 személyt érintett. Ezek az esetek azonnali intézkedést igényeltek, sok esetben a családok, vagy személyek menekítésére került sor. 2019-ben 9 gyermek bántalmazása került a telephelyen a családsegítők tudomására, valamint 6 család esetében hozzátartozók közötti erőszak észlelése okán jelzést küldtek a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Gyámügyi Osztályára. 2019-ben a Huszár telepi telephelyen a családsegítők 234 esetet zártak le, amely magában foglalja az eredményes családgondozások lezárását, valamint az első interjúval lezárható eseteket is. A Huszár telepi telephelyen nagyon magas a napi ügyfélforgalom, amely a telephely elhelyezkedéséből, valamint az ügyfélkör sajátosságaiából adódik. A telephelyet napi szinten keresik fel a gondozásban lévő, a szegregátumban élő családok.

6. táblázat

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők probléma típusonként Nyíregyházán

Sorszám	A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
		a	b
01	Életviteli	82	249
02	Családi-kapcsolati konfliktus	108	202
03	Családon belüli bántalmazás	23	43
04	Elhanyagolás	92	172
05	Ebből (04-ből): oktatási, nevelési elhanyagolás	68	142
06	Gyermeknevelési	81	301
07	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	48	145
08	Magatartászavar, teljesítményzavar	42	155
9	Fogyatékoság, retardáció	5	23
10	Lelki – mentális, pszichiátriai betegség	14	78
11	Szenvedélybetegség	5	46
12	Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	8	41
13	Foglalkoztatással kapcsolatos	4	46
14	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	48	205
15	Ügyintézésrel kapcsolatos	5	99
16	Információkéréssel kapcsolatos		51
17	Egyéb	4	15
18	Összesen	569	1871

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámolója, 2019.

Nyírpazony, Nyírtura, Sényő, Nagycserkesz és Kálmánháza településeken összesen 435 fő vette igénybe a szolgáltatást, amelyből együttműködési megállapodás 252 fő.

7. táblázat

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők Nyírpazony, Nyírtura, Nagycserkesz, Sényő és Kálmánháza településeken

Igénybevétel módja	Nem, életkor	Nyírpazony	Nyírtura	Nagycserkesz	Sényő	Kálmánháza	MINDÖSSZESEN:
Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	6	8	59	9	24	106
	Nő	11	13	70	12	40	146
	Összesen	17	21	129	21	64	252
	Ebből: központ által továbbított/központtól érkező	2	0	3	2	0	7
Nem együttműködési megállapodás alapján	Férfi	12	2	50	3	6	73
	Nő	10	0	63	14	23	110
	Összesen	22	2	113	17	29	183
	Ebből: központ által továbbított/központtól érkező		0	0	0	1	1
	Ebből: egyszeri alkalommal	2	0	84	8	1	95
ÖSSZESEN:		39	23	242	38	93	435

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámolója, 2019.

A kliensszámból jól látható, hogy Nagycserkesz településen magas a szolgáltatásokat igénybevevők száma, ezen a településen 2 családsegítő munkatárs látja el a szociális segítő munkát. A 2019-es évben a gondozott családok elsődleges problémája az elhanyagolás, ezen belül is az oktatási- nevelési és a gyermekek fizikai elhanyagolása. A településen élő családok nagy része halmozottan hátrányos helyzetű, külterületi részen élnek, a tanyavilágban. Mind a védelembe vétel melletti segítő munka, mind pedig az alapellátás keretein belüli megsegítés okai leginkább a tankötelezettség elmulasztása, és a szülői gondatlanság.

8. táblázat

A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők probléma típusonként Nyirpazony, Nyírtura, Nagycserkesz, Sényő és Kálmánháza településeken

A probléma típusa	Nyirpazony		Nyírtura		Nagycserkesz		Sényő		Kálmánháza	
	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db), (elsődlegesmel együtt)	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db), (elsődlegesmel együtt)	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db), (elsődlegesmel együtt)	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db), (elsődlegesmel együtt)	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma (db), (elsődlegesmel együtt)
Életvitel	0	2	3	3	10	26	0	2	3	7
Család-helyzeti konfliktus	2	4	2	2	5	13	2	2	3	5
Családon belüli bántalmazás	1	3	1	3	1	1	0	1	0	0
Elhanyagolás	1	1	0	0	11	11	2	2	2	3
Gyermeknevelés	2	5	0	0	8	23	0	0	6	11
Gyermekintézménybe való beillesztéssel nehézség	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0
Magatartászavar, teljesítményzavar	0	0	0	0	0	9	3	3	0	0
Fogyóképtelenség, retardáció	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Leikkeltetés, pszichés betegségek	0	2	0	0	0	1	0	1	2	3
Szociális helyzet	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Egészségi probléma, egészségkárosodás felvetésének anyja	0	0	0	0	0	1	1	2	2	2
Foglalkoztatással kapcsolatos	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Anyagi (munkahelyi), lakhatási (szociális) jellegű	1	2	0	1	0	1	1	3	4	9
Ügyviteli problémák kapcsolatos	0	0	0	0	0	2	1	1	2	2
Információhiányos kapcsolatos	0	2	0	0	0	12	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0	2	15	0	1	0	0
ÖSSZESEN:	7	24	6	9	37	121	10	18	26	44

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámolója, 2019.

Települési észlelő-jelzőrendszer

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében működtetett észlelő- és jelzőrendszer nagyon jól működik. Tapasztalatok szerint a kisebb településeken nagyobb aktivitást és gyakoribb részvételt tanúsítanak a jelzőrendszeri tagok az eszmegbeszéléseken, a szakmai egyeztetéseken, az egyéni konzultáció mellett.

A jelzőrendszer hatékonyságát jelentősen növeli az óvodai- iskolai szociális segítő tevékenység megszervezése. A kollégák kapcsolatot tartanak írásos, személyes formában a védőnővel, gyermekorvossal, rendőrséggel. Szükség esetén személyesen vagy telefonon konzultál a családsegítő és óvodai -iskolai segítő a jelzőrendszeri tagokkal.

A fizikailag bántalmazott gondozottak körében a szülő általi bántalmazás majdnem a hétszeresére nőtt, a testvér általi fizikai bántalmazás a két év alatt 0-ról háromra emelkedett a 2018-as évhez képest.

Összességében majdnem a hatszorosára emelkedett azon kiskorúaknak a száma, akiket fizikai bántalmazás ért. Hasonlóan a lelki bántalmazáshoz, ahol négyszeresére nőtt a gondozottak szám.

Az elhanyagolás, hasonlóan a bántalmazás számadataihoz, növekedést mutat: a szülő általi fizikai elhanyagolás, 55 főről 81 főre emelkedett, összes gondozottat tekintve 58 főről 81 főre emelkedett kiskorúak száma a 2019-es évben. A lelki elhanyagolás kiemelkedőnek mondható, hiszen a kiskorú gondozottak számát tekintve a lelki elhanyagolás miatt 8 főről 41 főre emelkedett.

Az elmúlt évben 85 család, 115 gyermekének esetében sikerült a védelembe vételt megszüntetni, ahol gondozási folyamat eredményre vezetett. Ezekben az esetekben az alapellátás keretében végzett segítségnyújtás elegendőnek bizonyult a felmerült problémák megfelelő kezelésére.

4.2. Gyermekjóléti központ szolgáltatásai

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatain túl ellátja a Gyvt. 39§ (3a) bekezdése és a 40/A §-a szerinti feladatokat.

A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást
- életviteli tanácsadást

A Központ gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet is ellát a Nyíregyházi járás 15 településén (Apagy, Nyírtura, Sényő, Nyírpazony, Napkor, Kótaj, Nyírtelek, Rakamaz, Tiszanagyfalu, Szabolcs, Nyíregyháza, Kálmánháza, Nagycserkesz, Újfehértó, Tímár).

9. táblázat

A speciális szolgáltatást igénybe vevők és a hatósági intézkedésekben érintettek száma

Sor-szám	Igénybevételek módja	Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 éven és idősebb	Összesen: (n-1)
			éves									
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
01	Speciális szolgáltatást igénybe vevők	Férfi	14	190	1 027	742	133	65	166	69	27	2 435
02		Nő	10	199	910	1 136	176	230	577	223	45	3 507
03		Összesen	24	389	1 937	1 878	309	295	743	294	72	5 942
04	Speciális szolgáltatást igénybe vevők	Ehhez (03-ból): szolgálat által továbbított/ szolgáltatást érintett	3	13	67	38	15	63	130	34	16	379
05		Ehhez (03-ból): Jogerős hatósági intézkedéssel érintett	2	8	79	42	8	22	51	9	2	221
06	Jogerős hatósági intézkedésekben érintett, esetmenedzser i tevékenységet igénybe vevők	Férfi	47	72	250	222	31	81	253	53	18	1 009
07		Nő	37	60	214	181	48	129	378	96	27	1 170
08		Összesen	84	132	464	403	79	190	631	151	45	2 179
09	Speciális szolgáltatást igénybe vevők	Ehhez (08-ból): szolgálat által továbbított/ szolgáltatást érintett	15	14	38	28	4	8	36	4		135
		Jogerős hatósági intézkedéssel érintett										

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámolója, 2019.

2019-ben a központ szolgáltatásait összesen 8 141 személy vette igénybe, ebből jogerős hatósági intézkedésben érintett esetenedzseri tevékenységet igénybe vevő kiskorúak és felnőtt családtagjaik száma 2 179, míg 5 962 fő, aki speciális szolgáltatásban részesült.

Hatósági intézkedések

Az esetenedzserek 229 alkalommal tettek védelembé vételi eljárás során javaslatokat a gyámhivatal felé. A már meglévő ügyekben legalább évente egy alkalommal felülvizsgálatokra is sor került. Felülvizsgálati tárgyalásra védelembé vétel esetén 222 alkalommal került sor, amely 306 gyermeket érintett.

Megelőző pártfogás eljárás megindítása után 70, nevelésbe vétel eljárás esetében 21, ideiglenes hatályú elhelyezés esetében 24, családba fogadás esetében 46 alkalommal tettek az esetenedzserek megalapozott javaslatot a gyámhivatal felé.

A jogerős védelembé vételi határozat után fontos feladat a gondozási-nevelési terv elkészítése, melyben rögzítésre kerül a család és a probléma megoldásában szerepet vállaló szakemberek vállalt feladatai. Az elmúlt évben 276 egyéni gondozási-nevelési terv készült, amely 441 kiskorút érintett.

Az elmúlt egy évben a gyermekek súlyos veszélyeztetettsége kapcsán 24 alkalommal ideiglenes hatályú elhelyezésre, illetőleg 19 alkalommal nevelésbe vételre tettek javaslatot az esetenedzserek. A nevelésbe vétel esetén a felülvizsgálati tárgyalások száma 191 alkalom volt, amely 348 kiskorút érintett. Elhelyezési értekezleten, tárgyaláson 101 alkalommal vettek részt, amelyre 150 gyermek esetében került sor.

2019-ben jogerős határozattal összesen 536 védelembé vett, 373 nevelésbe vett, 19 ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorúval állt kapcsolatban a központ.

Az elmúlt évben 328 esetkonferencia került megszervezésre, ahol a család működésében lévő hiányosságok, problémák feltárása, majd közös cselekvési terv kidolgozása történt, személyenként meghatározva a feladatokat a problémamegoldás érdekében.

10. táblázat

A hatósági intézkedésekben érintettek száma

Sor-szám			Védelembé vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen: (a-d oszlopok)	Ebből (e-ből): lány	
			a	b	c	d			e
99	Összes érintett száma (fő)		536	19	373	22	950	418	
02	Ebből (99-ből):	0-2	éves	36	9	24	1	70	31
03		3-5		62	3	47	3	115	51
04		6-13		189	6	149	12	356	155
05		14-17		244	1	153	6	404	179
06		18-		5				5	2
07	Ebből (99-ből): lány		222	6	181	9	418		
08	Ebből (99-ből): hátrányos helyzetűnek minősített						242		
09	Ebből (99-ből): halmozottan hátrányos helyzetűnek minősített						498		

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámolója, 2019.

A szakemberek munkájuk során családlátogatást 2 412 alkalommal tettek, 417 esetben készült környezettanulmány, esetkonzultációt 1 379, esetmegbeszélést 492 alkalommal tartottak.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek

Sor- szám	Tevékenység	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma (esetszám)	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenység keretén belül érintettek (kiskorúak és 18 évet betöltött fiatalok száma) (fő) (Nem halmozott adat!)
		a	b
01	Szociális segítő tevékenység	448	491
02	Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	328	442
03	Esetkonzultáció	1 379	780
04	Esetmegbeszélés	492	602
05	Egyéni gondozási-nevelési terv készítése	276	441
06	Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	229	307
07	Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel- nevelésbe vétel	191	348
08	Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel- védelembe vétel	222	306
09	Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson való részvétel	101	150
10	Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	39	62
11	Családlátogatás	2 412	1 020
12	Környezet tanulmány készítésében való közreműködés	333	461
13	Környezet tanulmány készítése önállóan	417	278
14	Egyéb		
99	Összesen (01–14 sorok Összege)	6 867	5 688

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ szakmai beszámolója, 2019.

A védelembe vett kiskorúak aránya a járás települései között az alábbiak szerint alakul: Nyíregyházán 322, Nagycserkeszen 53, Nyírtelek településen 38, Tímár településen 18, Rakamazon 16, Kótajban 14, Napkoron 10, Tiszanagyfalun 10, Nyírturán 10, Apagyon 8, Nyírpazonyban 8, Kálmánházán 8, Sényő településen 1, míg Szabolcs településen 0 fő kiskorú állt védelembe vétel alatt.

A statisztikai adatokat böngészve szembe tűnő a tinédzserek nagyszámú aránya. A 2018-as évhez viszonyítva csökkent a 6-13 éves védelembe vett gyermekek száma, amely a 2019-es évben 189 főre csökkent, viszont a 14-17 éves korosztályban 244 főre emelkedett a védelembe vett kiskorúak száma. 2019-ben a nyilvántartott, veszélyeztetett kiskorúak száma 1 407 fő volt. A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgálva magasan kiemelkednek a gyermekek közvetlen környezetében fellelhető okok. Kiemelkedő számok mutatkoznak a szülők, család életvitelében, a nevelési problémákban, családi konfliktusokban. Ezzel egyenesen arányos az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzások miatt védelembe vett kiskorúak száma. A családi pótlék felfüggesztése nem lett olyan mértékű visszatartó erő a kiskorú tankötelezettségének teljesítésében, mint amire előzetesen számítani lehetett.

Egyre több alkalommal érkezik jelzőrendszeri tagoktól jelzés bántalmazásra utaló jelekről. Ezekben az esetekben az intézmény mérlegelés nélkül azonnal megteszi a szükséges intézkedést, jelzéssel él a gyámhivatal felé, majd a rendőrség szakemberei vizsgálják ki ezeket az ügyeket. Ezzel párhuzamosan a szakemberek is megkezdik a szociális segítő munkát a családban.

Speciális szolgáltatást igénybe vevők száma

Sor-szám	Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab) (Halmazott alatt)				Speciális tevékenység keretén belül ellátott személyek száma (fő) (Nem halmazott alatt)			
		Összes tevékenység száma	ebből (a-ből):			Összes ellátott száma	ebből (e-ből):		
			jogorvoslati intézkedéssel érintett	központban végzett	szolgáltatáshoz kihelyezett		jogorvoslati intézkedéssel érintett	központban ellátott	szolgáltatáshoz kihelyezett
a	b	c	d	e	f	g	h		
01	Kapcsolattartási ügyelet	1 184	266		1 184	161	62	161	
02	Kórházi szociális munka	72				72			
03	Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység	7 807				9 901			
04	Szociális diagnosztikai felvétele	5				5			
05	Kézenléti szolgálat	16							
06	Jogi tanácsadás	234	30	92	142	178	19	19	
07	Pszichológiai tanácsadás	2 434	793	349	1 883	283	85	53	
08	Munkaváltási, pályaválasztási tanácsadás	20		20		5		5	
9	Mediáció	94		22	32	36		30	
10	Konzultációk	30		30		41		41	
11	Csoportmunka	22	2	22		30	2	30	
12	Egyéb (étkezési tanácsadás, gyászterápia)	179		177	2	81		79	
13	Összesen	12 057	1 091	912	3 249	10 807	168	247	

Forrás: Nyíregyházi Család és Gyermejköléti Központ szakmai beszámolója, 2019.

A speciális szolgáltatást igénybe vevők között az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység kiemelkedik. Nem véletlenszerű, hiszen az intézményben 31 segítő szakember dolgozik, az általuk ellátott gyermekek száma a járás területén található köznevelési intézményekben több, mint 30 ezer fő.

Az elmúlt évben a statisztikák szerint az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység speciális szolgáltatásban 4 855 fő vett részt a járásban, legnagyobb számban a 6-13 és a 14- 17 éves korosztály. Összesen 7 800 tevékenység (tanácsadás, konzultáció, csoportfoglalkozás, esetkonferencia) valósult meg, ahol halmozottan 9 900 fő lett bevonva. Az elérték nagyrésztét prevenció csoportokba vonták be, számos témában nyújtottak segítséget a szolgáltatás keretében a pedagógusoknak a gyermekek szociális képességeinek fejlesztése érdekében, valamint több témában külsős szakembereket vontak be egy-egy rendkívüli osztályfőnöki órára, közösségi programra. Előadásokat tartottak elfogadásról, kommunikációról, gyermeki jogokról, iskolai bántalmazás témában, de előkerült az időbeosztás, tanulási stratégiák, a pályaválasztás, önkifejezés is.

4.3. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a Nyíregyházi Gyermejköléti Alapellátási Intézmény (4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 3.) szervezeti keretében működő 9 bölcsőde útján valósul meg, jelenleg összesen 716 férőhelyen.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott bölcsődék

Bölcsőde neve	Címe	Férőhelyek száma
5. sz. Őzike bölcsőde	Nyíregyháza, Vécsey köz 31.	76 fő
6. sz. Napsugár bölcsőde	Nyíregyháza, Dália u. 1.	24 fő
7. sz. Hóvirág bölcsőde	Nyíregyháza, Malom u. 5.	40 fő
8. sz. Nefelejcs bölcsőde	Nyíregyháza, Sarkantyú u. 30-36.	130 fő
9. sz. Micimackó bölcsőde	Nyíregyháza, Stadion u. 8/A.	50 fő
10. sz. Katica bölcsőde	Nyíregyháza, Tőke u. 1.	104 fő

12. sz. Babaház bölcsőde	Nyíregyháza, Krúdy Gy. u. 30.	106 fő
14. sz. Bóbita bölcsőde	Nyíregyháza, Tass u. 1-3.	80 fő
16. sz. Aprajafalva bölcsőde	Nyíregyháza, Fazekas J. tér 13.	106 fő
Összesen		716

Forrás: saját szerkesztés

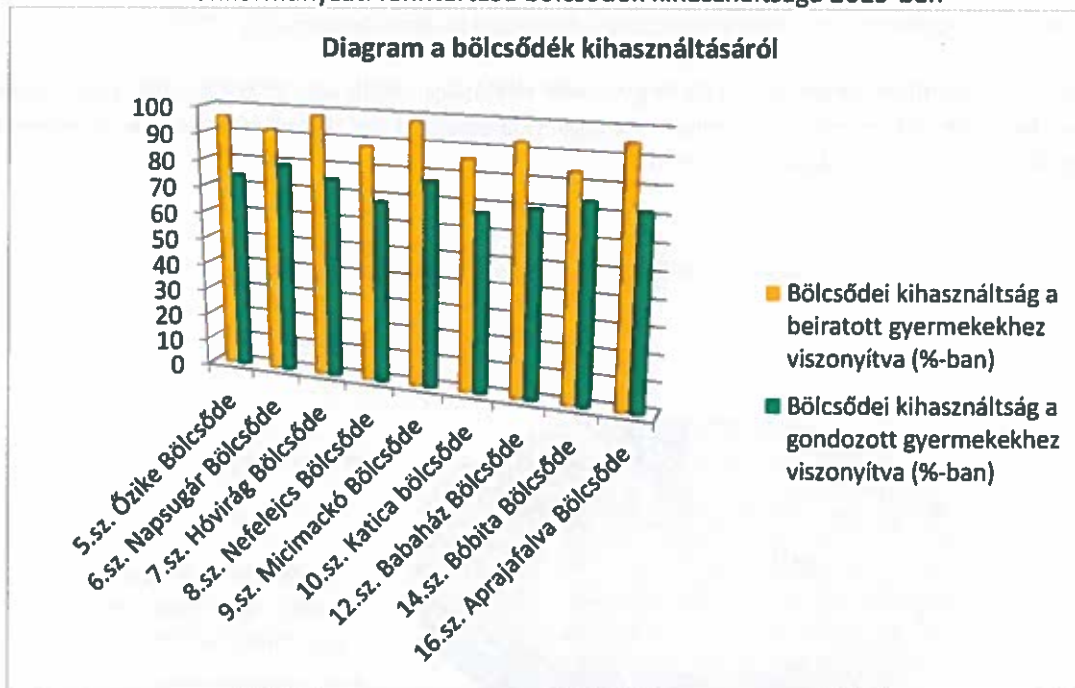
A bölcsődék kihasználtsága

A bölcsődék kihasználtsága egyfajta ciklikus változást mutat: az év kezdetétől (január) egészen szeptember hónapig általánosságban növekedés jellemzi a szolgáltatást igénybevevők számát, míg szeptemberben kismértékű csökkenés tapasztalható, ezt követően pedig ismételten egyre több gyermek jár a bölcsődékbe, a következő év szeptemberéig. A szülők ehhez az időszakhoz szokták igazítani gyermekük óvodába történő be (át) iratkozását.

Összességében véve a gyermeklétszám alakulása kiegyensúlyozott képet mutat az év folyamán. A bölcsődék kihasználtsága a felvett gyermekek alapján 91 %-os. A gondozott gyermekek létszámát nagyban befolyásolják az adott időszakban jelentkező megbetegedések. Továbbá változtak a szülői igények is, az oktatási szünetekben gyakran tartják otthon a kisebb testvéreket is. A gondozott gyermekekhez viszonyított kihasználtság összességében 71% volt 2019 évben.

2. ábra

Az önkormányzati fenntartású bölcsődék kihasználtsága 2019-ben

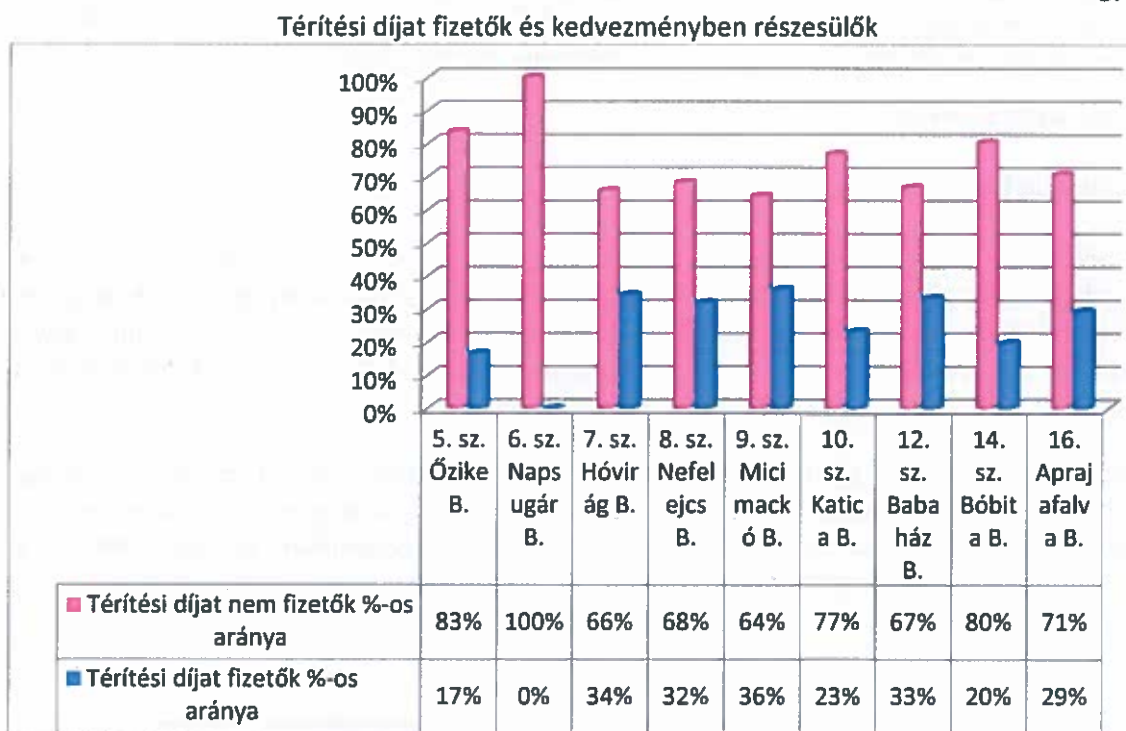

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámolója, 2019.

A jogszabály lehetővé teszi, hogy szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszám legfeljebb 25% - áig az ellátási területen kívül lakóhellyel rendelkező gyermek ellátása is biztosítható, amennyiben az ellátási területen élő valamennyi bölcsődei ellátásra jogosult gyermek felvétele biztosított. Ellátási területen kívüli lakóhellyel rendelkező ellátott nem volt az önkormányzati bölcsődékben.

A gyermekek napközbeni ellátása során az étkezésért térítési díjat kell fizetni Nyíregyháza Megyei Jogú Város fenntartásában működő bölcsődékben a gondozási díj továbbra is 0 Ft. Az étkezésért fizetendő térítési díjak megállapítása a Gyvt. szabályainak megfelelően történik.

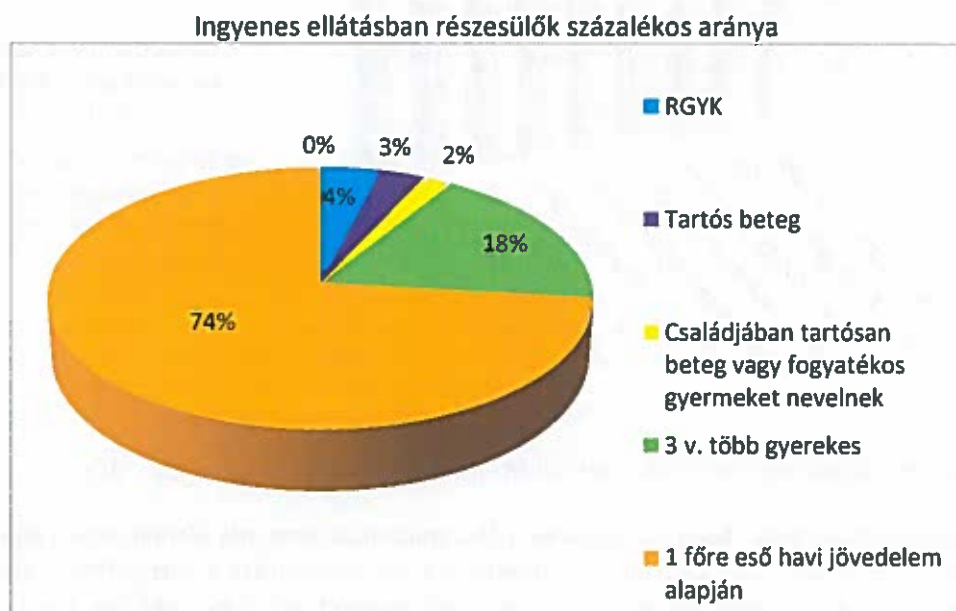
3. ábra

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámolója, 2019.

A kilenc bölcsődében összesen 1 144 fő gyermek ellátására került sor. Ebből 883 fő, azaz a gyermekek 73%-a ingyenes étkezésre volt jogosult. Az ingyenes étkezést legtöbbször az alacsony jövedelem jogán igényelték a szülők, az alábbi diagram szerint.

4. ábra

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámolója, 2019.

A bölcsődék tárgyi feltételei

A bölcsődékben a megfelelő tárgyi és elhelyezési feltételek biztosítottak. 2018-ban a TOP-6.2.1.-16-NYI-20017-00001 pályázat keretében 4 bölcsőde külső-belső felújítása ill. eszközbeszerzése valósult meg.

2019-ben pedig ugyanezen pályázati konstrukció keretében a 14. sz. Bóbita Bölcsőde bővült új gondozási egységgel (két csoportszoba, fürdőszoba és öltöző), teljes körű belső felújítás (folyosók, raktárak, szociális helyiségek fürdőszobák, csoportsobák, főzőkonyha.) és eszközbeszerzés (keretében: konyhai kisgépek (turmix, bot mixer, kézi mixer) konyhai nagygépek (elektromos tűzhely, elektromos számló,) saválló konyhai bútorok (tároló szekrények, tálalóasztal), valamint fejlesztő játékeszközök) valósult meg.

Ezenkívül a 12. számú Babaház Bölcsőde főzőkonyhájának teljeskörű felújítása, eszközbeszerzése: konyhai kisgépek (turmix, bot mixer, kézi mixer) konyhai nagygépek (elektromos tűzhely, elektromos számló, burgonyakoptató, zöldségaprító) saválló konyhai bútorok (tároló szekrények, tálalóasztal) történt meg.

A nagyobb beruházások, infrastrukturális beavatkozások mellett folyamatos a meghibásodott elektromos gépek cseréje, javítása, a homokozó homokcseréje, udvari játékok festése, felújítása, textíliák beszerzése, laptopok beszerzése, a gyermekek étkezéséhez szükséges eszközök (pohár, tányér, bögre stb.) és a főzőedények, valamint a tisztítószeres és az írószerek beszerzése.

4.4. Gyermekek átmeneti elhelyezése

A gyermekek átmeneti elhelyezése Nyíregyházán a családok átmeneti otthonaiban [önkormányzati fenntartású intézményben, ellátási szerződés keretében egyházi fenntartásban (Oltalom Szeretetszolgálat) és nem állami fenntartású (Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezet)] és egy gyermekek átmeneti otthonában történik.

Családok Átmeneti Otthona

Az önkormányzati fenntartású családok átmeneti otthona 2002-től biztosítja az otthontalanná vált szülő kérelmére a lakhatást biztosító átmeneti elhelyezést. A 40 férőhelyes intézmény befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, védelmet kereső szülőt és gyermekét, a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét, segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez, biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást, a szülőknél az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt, valamint közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A Családok Átmeneti Otthona 40 fő ellátott (szülő és gyermek) befogadásáról tud gondoskodni két emeleten, 20 lakószobában. Minden család részére külön lakószoba biztosított, szintenként 3 konyha, vizes blokk, mozgáskorlátozott fürdőszoba WC-vel a földszinten mosókonyha, kapcsolattartó szoba, a második emeleten közösségi szoba áll a lakók rendelkezésére. Az épület alkalmas éjszakai és nappali tartózkodásra. Az otthonban folyamatos munkarend szerinti munkavégzés van.

A Családok Átmeneti Otthona (Nyíregyháza, Tokaji út 3.) épülete előtti bejárat akadálymentesített, az épület mozgássérült lifttel ellátott. A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a

család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ennek eszközei a napi kapcsolattartás, egyéni beszélgetés, szülőcsoport foglalkozások és a lakógyűlés. Az intézmény szolgáltatásai az ellátottak szükségleteihez igazodóan a

- konfliktuskezelési szolgáltatás – facilitáció,
- konfliktuskezelési szolgáltatás – mediáció,
- zenés-táncos gyermekcsoport,
- iskolai felzárkóztatás,
- szabadidős gyermekprogramok,
- hasznos javak mentése.

Az átmeneti gondozás egyik legfontosabb alapelve – a család rendszerszemléletének megközelítése mellett – a szoros együttműködés a család életében részt vett szakemberekkel, hiszen a megoldás kulcsa nem egy személy vagy szervezet kezében van, hanem mindazokéban, akik érintettek az adott esetben. A komplex segítségnyújtás érdekében, az együttműködés az érintett szakemberekkel, szervezetekkel, intézményekkel nélkülözhetetlen.

14. táblázat

Az intézmény kihasználtsága 2019. évben		Az intézmény kihasználtsága 2018. évben	
Kihasználtság a rögzített ellátottakhoz viszonyítva (%-ban)	94,5	Kihasználtság a rögzített ellátottakhoz viszonyítva (%-ban)	97,61
Naponta átlagosan az ellátást igénybe vevő ellátottak száma (fő)	38	Naponta átlagosan az ellátást igénybe vevő ellátottak száma (fő)	38

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámolója, 2019.

2019. évben új ellátást igénybe vevőként az átmeneti gondozás szolgáltatást igénybe vette összesen 44 fő, ebből 25 fő volt gyermekkorú, 17 fő felnőtt korú személy volt. Intézményi jogviszonya a 2018. évből a 2019. évben összesen 13 családnak, 47 főnek, ebből 27 fő gyermek és 20 felnőtt korú személynek volt.

15. táblázat

Az ellátásba újként bekerülők adatai 2019. évben		Az ellátásba újként bekerülők adatai 2018. évben	
Megnevezés	Fő	Megnevezés	Fő
Szülő	17	Szülő	16
Ebből: nő	12	Ebből: nő	10
Várandós anya	1	Várandós anya	1
Várandós anya férje, élettársa	1	Várandós anya férje, élettársa	---
Gyermek	25	Gyermek	22
Összesen	44	Összesen	39

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámolója, 2019.

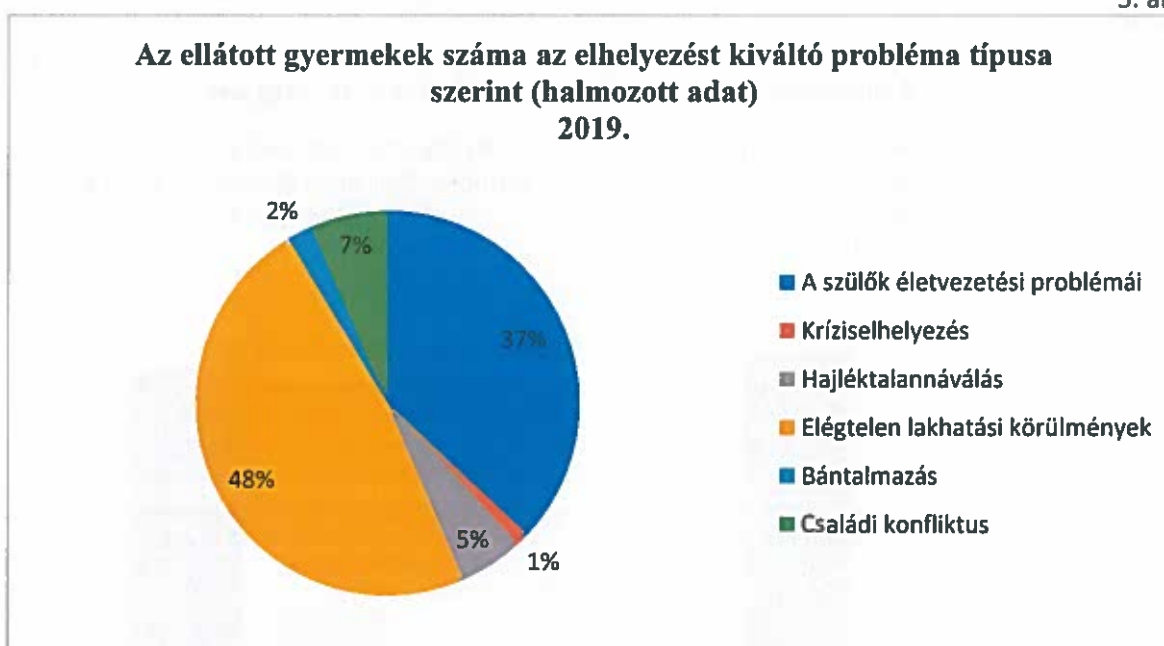
Mind az intézmény kihasználtsága, mind pedig a naponta átlagosan az ellátást igénybe vevők száma alapján az előző évhez viszonyítva hasonló kihasználtsági adatokat mutat. 2019. évben 14 családnak, összesen 41 főnek szűnt meg az intézményi jogviszonya.

Az ellátott gyermekek száma nem és korcsoport szerint

Az ellátott gyermekek száma nem és korcsoport szerint 2019. évben		Az ellátott gyermekek száma nem és korcsoport szerint 2018. évben	
Megnevezés	Fő	Megnevezés	Fő
0-2 éves	11	0-2 éves	10
3-5 éves	8	3-5 éves	8
6-13 éves	21	6-13 éves	15
14-17 éves	8	14-17 éves	6
Nagykorú gyermek	1	Nagykorú gyermek	4
Összesen	49	Összesen	43

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámolója, 2019.

5. ábra

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámolója, 2019.

A szakmai feladatok ellátásán kívül az intézmény nagy hangsúlyt fektet a családok szabadidős tevékenységeinek színesebbé tételére, illetve programjaik által a család egységének erősítésére. A saját lebonyolítású rendezvényeken, állandó programokon kívül külső előadók, önkéntesek is színesítik a családok napjait. Továbbra is népszerűek a heti rendszerességgel tartott zenés-táncos gyermekcsoport program, illetve a kézműves foglalkozások, valamint az iskolai szünidőkben szervezett prevenció-és szabadidős programok.

Gyermekek Átmeneti Otthona

A Nyíregyházi Gyermek Átmeneti Otthona 20 éve, 1999 óta barátságos, családias, meghitt légkör teremtésével nyújt otthont átmeneti jelleggel a rászoruló gyermekek számára.

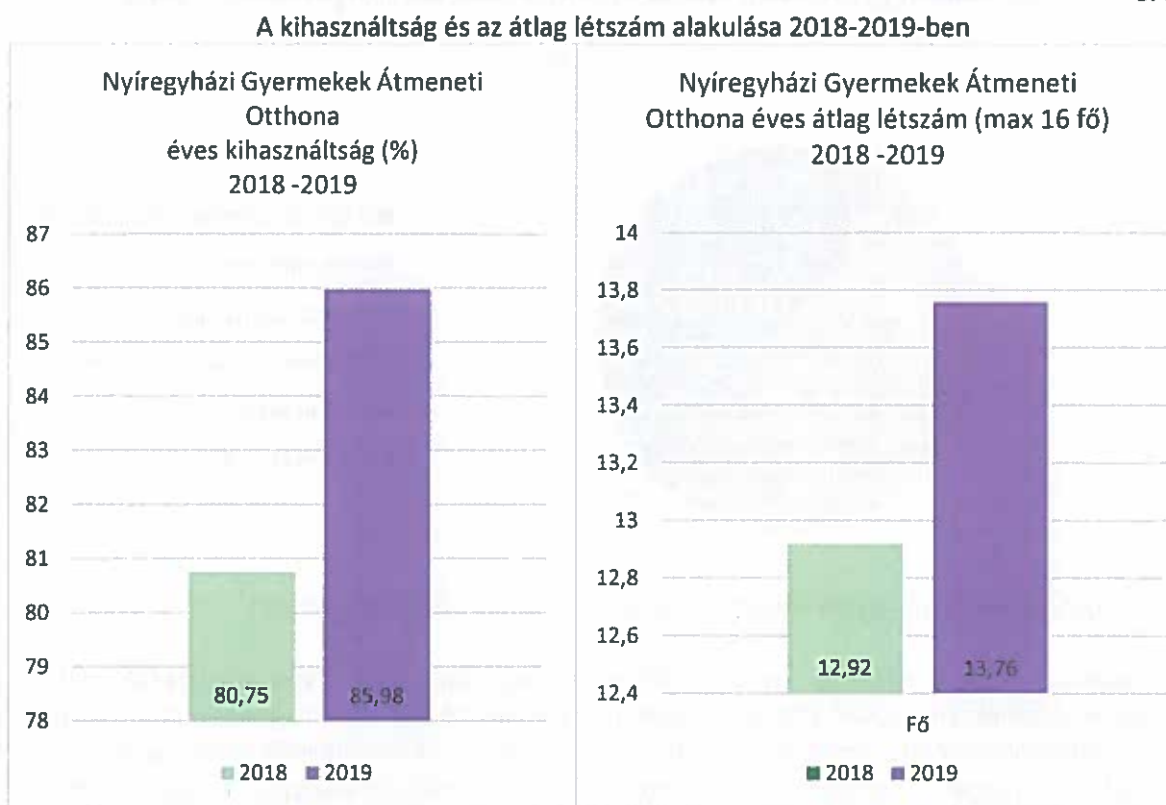
Az intézmény egy időben 16 fő befogadására alkalmas (fiúk és lányok egyaránt) 6-18 éves kor között. Vannak problémák, amelyek rövidebb idő alatt megoldódnak (szülő betegsége, életvezetési problémák, családi konfliktus), de vannak hosszabb ideig tartó esetek is például: iskolába járási nehézség, hajléktalanság, alkoholizmus, munkanélküliség, a szülő indokolt távolléte. Ilyenkor a gondozás meghaladhatja a maximálisan igénybe vehető ellátási időt.

Az intézmény ellátási területe Nyíregyházán kívül 6 településre (Ibrány, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Paszab, Tiszatelek) terjed ki. Sajnos az iskoláztatás folytonossága nem mindig biztosítható a nagy távolság miatt. 2019-ben 2 fő gondozott volt a kistérségből, Kálmánházaról.

A család életében egy sajátos helyzet, amikor a gyermek bekerül az átmeneti otthonba. A gyermek továbbra is a család részét képezi, törvényes képviselője nem változik, azonban új helyre költözik. A gyerekek és a szülők is nehéz, felbomlik a család addigi egyensúlya, s ez arra készteti a szülőt, hogy motiváltabbá váljon arra, hogy a problémája rendeződjön és gyermeke újra otthon élhessen. Ennek érdekében napi szinten jelen lehet, bármikor bejöhethet az otthonba, az esetek többségében erre felkérést is kapnak kapacitásuk, energiájuk figyelembevételével.

2019. évben a gondozási napok száma összesen 5023 nap volt, amely egy naptári napra vetítve 14 fő ellátott/gondozott átlagléttszámot, és 86%-os kihasználtságot jelentett. 2019-ben összesen 18 lakót fogadtak be és 15-en kerültek ki az ellátásból. Áthúzódo gondozással 30 gyermeket látott el az intézmény.

6. ábra

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szakmai beszámolója, 2019.

2018-hoz viszonyítva nőtt az intézmény kihasználtsága, s az átlagos létszáma, de ezt továbbra is az alábbi tényezők befolyásolják:

1. együttműködés hiánya mind a szülő, mind a gyermek részéről (nem tartják be az együttműködési megállapodást, házirendet),
2. életkori adottságból adódóan megtagadják az elhelyezést (korlát, szabály, kötöttség, házirend, rendszeres iskolába járás stb. miatt),
3. még mindig él az a tévhit, hogy a gyermek végleg kikerül a családból,
4. a térítési díj megfizetése sokaknak nehézséget okoz, s inkább nem veszik igénybe a segítséget,
5. a kistérségből jelentkezőket iskolaváltás nélkül nem tudja fogadni az intézmény.

Az intézménybe kerülési okok vizsgálata

Az otthonba kerülés körülményei 2019-ben is meglehetősen változóak voltak. Az átmeneti gondozás igénybevételének okai széleskörűek, összetettek. Ezek között megjelennek a lakhatási problémák, a szülő betegsége, a szülő indokolt távolléte, életvezetési problémái, szenvedélybetegsége, családon belüli konfliktus, a gyermek magatartási problémái, iskolai csavargás, neheztelt iskolába járás. Az ellátás igénybevételének oka a „hozott” probléma sokszor nagyon összetett, és az átmeneti gondozás alatt az eset feltárása során több gondra is fény derül. Az ellátást kérő szülők rendszerint olyan indokokat jelöltek meg, amelyekben a problémát külső tényezőkre (lakás, anyagi helyzet stb.) vetítették, kevésbé fogalmazták meg a család, vagy a saját személyiségük működésében rejlő okokat. A gyermekjóléti alapellátás és a gyámhatóság szakembereivel való szoros kapcsolat és hatékony közreműködés kétségtelenül nagymértékben hozzájárul a gyermekek érdekeit szolgáló munka sikeres végzéséhez. 2019-ben több esetben is felmerült az átmeneti gondozás szükségessége, de a kötöttség elfogadása, a szabályok betartása, valamint a térítési díj fizetésének kilátásba helyezése miatt azok meghiúsultak. Számos esetben a szabad mozgás korlátozása miatt a kamaszok megtagadták az együttműködést.

Az otthonba kerülés indokai a következők voltak (a tárgyévben felvételre kerültek adatai alapján)

	2018.	2019
- a szülő indokolt távolléte:	8 fő	4 fő
- szülő életvezetési problémái:	2 fő	2 fő
- szülő egészségi állapota:	1 fő	1 fő
- szülő - gyermek konfliktus:	3 fő	2 fő
- a gyermek magatartása:	5 fő	6 fő
- iskolai csavargás:	6 fő	2 fő
- lakhatási problémák:	4 fő	1 fő
- <u>bántalmazás (fizikai):</u>	<u>2 fő</u>	<u>0 fő</u>
Összesen	31 fő	18 fő

Az adatokból megállapítható, hogy növekedett a gyermekek magatartása miatt a bekerülés ok, melyek mögött következtelen, elhanyagoló nevelési stílus, iskolai csavargás rejlik. Megfigyelhető a szülő és a gyermek közötti gyakori konfliktus, melynek számtalan oka közül nagy jelentőséggel bírnak a családon belüli szerepek, tisztázatlan határok, egymás tiszteletének, megbecsülésének hiánya.

A gyermekek tovább kerülésének/elhelyezésének az alakulása 2019-ben*

- 13 gyermek saját vér szerinti családjába költözhetett vissza,
- 2 gyermek került szakellátásba.

(*az adatok a tárgyévben lezárt gondozási esetekre vonatkoznak, a bekerülés időpontjától függetlenül)

2018-hoz képest a be- és kikerülők száma lényegesen kevesebb volt. Ennek ellenére magasabb volt a kihasználtság, mert a jelenleg is bent tartózkodók gondozási ideje hosszabb ideje tart (7-10 hónap). Az elmúlt két évet összehasonlítva az átmeneti gondozásból kikerült gyermekek közül továbbra is jó arányban kerültek vissza családjukba, míg szakellátásba csak 2 fő. Egyik esetben ok a szülő-gyermek közötti kiengesztelhetetlen konfliktus, a másik esetben pedig a szülő alkalmatlansága a gyermek gondozására, nevelésére. Az átmeneti gondozás eredményessége attól is függ, hogy hány gyermeket sikerül hazagondozni. Egyértelmű, hogy a kigondozás nagymértékben függ az előzőekben már taglalt bekerülési indoktól és a jól megtervezett kivitelezett, gondozás folyamatától.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

A Gyvt. szerint a szolgáltatót, intézményt, hálózatot a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően kell működtetni, amelyet a működést engedélyező szerv ellenőriz. 2014-től az ellenőrzés megindításáról szóló értesítéseit elektronikus úton közli az ellenőrző szerv.

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézményben a bölcsődék vonatkozásában végzett külső ellenőrzések

- ENERGO-LINE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft: Erősáramú berendezések felülvizsgálata, Érintésvédelmi- és szabványossági felülvizsgálat.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály-Hatósági ellenőrzés
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal: Minőségvezérelt közétkeztetés program.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala Népegészségügyi Főosztály: Hatósági ellenőrzés.
- Spinkler Tűzvédelmi Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.: Tűzoltó készülékek felülvizsgálata, ellenőrzése.
- D és F Konzulting Kft.: tűzvédelmi ellenőrzés.
- "Tűz megelőzés" Tűz-, Munka-, Környezetvédelmi, Tanácsadó, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.: munkavédelmi szemle.
- Bodnár-Team Plus Kft. Időszakos érintésvédelmi felülvizsgálat.

Belső szervek által végzett ellenőrzések

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény belső ellenőrzés keretében az alábbi területeket vizsgálta:

- Bölcsődevezetői dokumentáció
 - Éves munkaterv
 - Munkatervi beszámoló

A bölcsődék vezetői belső ellenőrzés keretében az alábbi területeken végeztek ellenőrzést:

- A kisgyermeknevelői dokumentáció vezetésének ellenőrzése: a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapok, a családi füzeteket, a fejlődési naplók és a csoport naplók.
- A gyermekek (ellátottak) napirendjének vizsgálata.
- Játékeszközök, berendezések vizsgálata.
- A gyermekek tanulási tevékenységének vizsgálata.
- Kisgyermeknevelők nevelő-gondozó munkájának vizsgálata.
- A bölcsődei dajkák munkavégzésének hatékonysága.
- A mosodai munka hatékonysága.
- Az udvari munkás tevékenységének hatékonysága.
- Élelmezéssel kapcsolatos tevékenységek vizsgálata.

Mind a belső-, mind a külső ellenőrzések alkalmával szabálytalanság nem volt tapasztalható. A kisebb hiányosságokat, az ellenőrzést követően megfelelő munkaszervezéssel és odafigyeléssel korrigálta az intézmény.

- 6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása**

A Nyíregyházi Rendőrkapitányság bűnmegelőzési munkájában kiemelt feladat a gyermek és ifjúságvédelem.

A Nyíregyházi Rendőrkapitányság tagja a helyi KEF szervezetnek, a kínálat csökkentési munkacsoport vezetője a Rendőrség szakembere. Ezenkívül a Rendőrkapitányság a TOP pályázat keretében létrejött támogató csoportnak is a tagja. Szaktudásukkal hozzájárulnak e szervezetek munkájának sikeréhez.

A Rendőrség ifjúságvédelmi tevékenységéről az éves beszámolójukban olvashatunk. „Ifjúságvédelmi témakörben 374 előadáson 12.933 diák vett részt. Ezek az előadások érintették az áldozattá- és bűnelkövetővé válás megelőzésével kapcsolatos témákat, de nagyobb igény mutatkozott az iskolai erőszakkal és az internet veszélyeivel kapcsolatos figyelemfelhívásra.

Az Ovi-Zsaru programban részt vevő óvodák száma folyamatosan emelkedik. 2019-ben 5 településen 5 óvoda 7 csoportja csatlakozott, illetve 14 óvoda indította újra a programot. Az összesen 19 Ovi-Zsaru foglalkozáson 841 óvodás vett részt. A DADA programban az elmúlt évben 3 iskola 5 osztályában 122 diák vett részt a foglalkozásokon.

Külön figyelmet fordítottunk a gyermek és fiatalkorú eltűnésekre, ami nagy számban fordult elő illetékességi területünkön. 2019. évben 1005 ilyen esetet indítottunk, mely az előző évihez képest közel 25%-os emelkedést mutat. A gyermekvédelmi intézményekből sajnos naponta érkezik bejelentés eltűnésről, a fiatalok általában a város területén csavarognak, feltalálásuk, beszállításuk után rövid időn belül ismét eltávoznak. Az eltűnések 96%-a ilyen jellegű! A pedagógusokat érintő kérdésekre külön történt tájékoztatás/felkészítés, erre 2019-ben 6 esetben került sor, amelyeken összesen 148 pedagógus ismerhette meg az őket iskolán belül érintő helyzetek megelőzését, megoldását. Ezek az előadások nagymértékben segítik a pedagógusok munkáját az iskolai problémák kezelésében.

Nyári táborokban 4 alkalommal voltunk, ahol a nyár veszélyeivel kapcsolatos előadásokon 160 gyerek vett részt.

A korábbi évek gyakorlatát követve a kapitányságon 4 alkalommal került sor nyílt nap megtartására. A gyerekek betekintést nyertek a rendőrök munkájába, kipróbálhatták eszközeinket, kisfilmek vetítésével és ismeretterjesztő előadásokkal hívtuk fel a figyelmüket az őket érintő veszélyekre.

A Nyíregyházi Rendőrkapitányság tagja az Ifjúsági Kerekasztalnak, amelyet a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata hozott létre, és ahol az ifjúsággal foglalkozó szakemberek rendszeresen üléseznek. A civil szervezetekkel végzett közös munka eredményeként 2019. évben harmadik alkalommal került megrendezésre a nyíregyházi ifjúsági konferencia, többek között a rendőrkapitányság közreműködésével, mely pozitív visszhangot váltott ki az ifjúság és a városlakók körében.

2019. évben is több alkalommal került sor drogprevenciós előadások megtartására. Ezen előadásokra 34 alkalommal, 1651 tanuló részvételével osztályfőnöki órák keretén belül került sor, amely leginkább a középiskolás korosztályt, illetve az általános iskola 7-8 osztályát érintette. Az előadások témája többnyire a dizájn drogokról, a drogfogyasztás és a bűncselekmények kapcsolatáról, következményeiről szólt.

2019. május elején került sor a Bem József Általános iskolában a rendhagyónak mondható drogprevenciós vetélkedő megszervezésére, amelyen a felkészítést követően az iskola felső tagozatos diákjai vettek részt.

A drogprevenciós összekötő tiszt továbbra is ellátja feladatait, melynek során iskolákkal, pedagógusokkal, diákokkal és szülőkkel áll kapcsolatban. A program minden közoktatási intézményben tanuló gyermek családjá számára nyilvános és elérhető. A szakember szülői értekezleteken,

fogadóórán is tájékoztatást nyújt a kábítószerrel kapcsolatos büntető igazságszolgáltatást érintő kérdésekben.

Kábítószer megelőzés szakterületén a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumnak (NyírKEF) vagyunk tagjai, és a kínálatcsökkentési munkacsoport vezetője kollégánk. A KEF-hez csatlakozott civil szervezetekkel rendszeres az együttműködés, megbeszélés.

Az Iskolai Bünmegelőzési Tanácsadók 2019. évben 6 iskolában voltak folyamatosan jelen, mely iskolák a Nyíregyházi Szakképzési Centrum oktatási intézményei. A folyamatos jelenlét eredményeképpen jó kapcsolat és bizalom alakult ki az iskolák pedagógusai és diákjai részéről a rendőr kollégák irányába. Rendszeresen kerültek megtartásra bünmegelőzési előadások, valamint olyan látogató programok szervezésére is sor került, amely keretében a fiatalok bírósági tárgyalásra, büntetés-végrehajtási intézetbe, javító-intézetbe juthattak el. Az egyéb, kiemelt témájú bünmegelőzési előadások során az áldozattá válás elkerülése, a családon belüli erőszak megelőzése, a nők elleni erőszak, a sérelmükre elkövetett bűncselekmények megelőzése a központi téma.”

„A város középiskolái és a Nyíregyházi Rendőrkapitányság közötti együttműködési megállapodás keretében 50 órás közösségi szolgálaton vettek részt a diákok a turisztikai szezonban szervezett vagyonvédelmi járőrözéseken. A program az idegenforgalmi szezonban június 24. és augusztus 23. között zajlott a Sóstón és a Kossuth téren is, de a Vidor Fesztivál ideje alatt és a város kiemelkedő rendezvényein is részt vettek a diákok.

Az idei évben összesen 91 diák látott el közösségi szolgálatot a Nyíregyházi Rendőrkapitányság területén. Az idegen nyelveket is beszélő diákok a turisztikai szempontból kiemelt területeken teljesítettek szolgálatot bünmegelőzési szakemberekkel és egyenruhás járőrökkel napi 3-4 órában. A járőrszolgálat során 6 nyelvre lefordított szórólapokat osztottak, mely hasznos tanácsokat tartalmaztak főként turisták számára arra vonatkozóan, hogy hogyan tudják elkerülni, hogy bűncselekmény áldozatává váljanak. Emellett a téli időszakban a Kossuth téri forgatagban is szórólapokkal hívták fel a lakosság figyelmét a kapitányság által egyedileg készített láthatósági mellényben. A programban kimagasló teljesítményt nyújtó diákok részére, 2019. szeptember 26-án a Polgármesteri Hivatalban oklevél és tárgyjutalom átadására került sor.”

A Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ felé érkezett jelzések számát - bűncselekmény és szabálysértés elkövetése esetén - az alábbi táblázatok tartalmazzák (nyíregyházi adatok).

17. táblázat

		0-14 éves (fő)	14-18 éves (fő)	
Bűncselekményt elkövetők száma		1	21	
Ebből	Alapellátásban gondozottak száma	0	6	
	Védelemben vétel mellett gondozottak száma	1	13	
Az elkövetők közül a gondozás időtartama alatt	Alapellátás során	Újabb bűncselekményt elkövetők száma	0	
		Szabálysértést elkövetők száma	0	
	Védelemben vétel melletti gondozás során	Újabb bűncselekményt elkövetők száma	1	6
		Szabálysértést elkövetők száma	1	5

Szabálysértést elkövetett kiskorúak

			0-14 éves	14-18 éves
Szabálysértést elkövetők száma			15	27
Ebből	Alapellátásban gondozottak száma		10	5
	Védelembe vétel mellett gondozottak száma		5	11
A gondozás időtartama alatt	Alapellátás során	újabb szabálysértést elkövetők száma	5	1
		bűncselekményt elkövetők száma	0	2
	Védelembe vétel melletti gondozás során	újabb szabálysértést elkövetők száma	0	8
		bűncselekményt elkövetők száma	1	3

Forrás: Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.)

A gyermekjóléti feladatokat az önkormányzat a Gyvt. alapján más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban is biztosíthatja. Nyíregyházán a gyermekek napközbeni ellátásában és átmeneti elhelyezésében ellátási szerződés alapján egyházi és nem állami szerv is részt vesz.

A gyermekek napközbeni ellátásának formája az alternatív napközbeni ellátás, amelyet a Periféria Egyesület működtet a város területén. A szolgáltatás 2019-ben is a fejlesztő játszóházi foglalkozások és kézműves műhely, valamint a tanulást fejlesztő Dinamikus Szenzoros Integrációs terápia keretein belül valósultak meg.

Az Egyesület beszámolója szerint az alternatív napközbeni ellátás szakmai munka területei: ifjúsági közösségfejlesztés, csoportos és közösségi szociális munka, prevenció, képesség – és készségfejlesztés. A szolgáltatásnyújtásának helyszínei Nyíregyháza, Huszár tér 5., és Nyíregyháza, Kollégium u. 54. szám alatt található általános iskola és gyermekek átmeneti otthona.

Közösségi programjaik keretében a Huszár telepen folytatták az előző években megkezdett munkát (csocsó klub, asztali tenisz klub, játszóház és kreatív műhely), mellyel a telepen élő gyerekek, fiatalok tartalmas szabadidő eltöltését segítették elő. Ez az a tevékenységi kör, ahol az egészen kicsi gyermekektől a fiatal felnőttekig, mindenki megtalálja a számára leginkább megfelelő elfoglaltságot.

Az Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Szőlőskerti Angol Kéttannyelvű Tagintézményében fejlesztő játszóházi program keretében kézműves foglalkozásokat, valamint komplex mozgásterápiát tartottak a tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok kezelésére.

A gyermekek átmeneti elhelyezésének bemutatásánál utaltunk arra, hogy az önkormányzati feladatellátás mellett nem állami és egyházi szervezettel kötött ellátási szerződés alapján más fenntartó is nyújt szolgáltatást a város területén. A Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott Családok Átmeneti Otthona és a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete által fenntartott Családok Átmeneti Otthona biztosít átmeneti elhelyezést a gyermek és szülője számára.

Az előbbi intézmény az Oltalom Szeretetszolgálat szervezeti keretében működik. Az intézmény megújult környezetben, 40 férőhelyen, 1000 négyzetméter alapterületen biztosítja az otthontalanná vált szülő és gyermekei együttes elhelyezését. Az intézmény ellátási területe Jász-Nagykun-Szolnok megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Hajú-Bihar megye. A családok elhelyezésére 3 db összkomfortos, kétszobás, konyhával és étkezővel felszerelt apartman, 10 db összkomfortos lakószoba, 3 db közös használatú konyha áll rendelkezésre.

A családok átmeneti otthonának kihasználtsága 2019-ben: 39,49 fő volt, a szolgáltatás tehát 100 %-os kihasználtsággal működik. Az intézményben 2019 évben 23 család lakott, és összesen 87 fő vette igénybe a szolgáltatást. A 23 családból 14 család új beköltöző volt, akik 29 gyerekkel érkeztek. A huszonhárom családból 9 családban mindkét szülő jelen volt a gyermekek életében, kétszülős családként vették igénybe az ellátást. Egyedülálló apa egy személyben, egyedülálló anyák pedig 14 család esetében költöztek gyermekeikkel a családok átmeneti otthonába.

Tavaly egy család, azaz egy édesanya és egy édesapa, valamint 4 kiskorú gyermeke költözött a családok átmeneti otthonába másodszori alkalommal.

A Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete ellátási szerződés alapján „Félutas” Kiléptető Házat működtet. A „Félutas” Ház program célja, hogy a családok átmeneti otthonából kikerülve a bántalmazott nő és gyermeke számára lakhatást biztosítson, oly módon, hogy önálló életvitelt folytassanak, de még kapjanak hozzá segítséget. Ez az ellátási forma hidat képez az átmeneti gondozás és a társadalomba való beilleszkedés között. Ezek mellett jelentősége, hogy a segítségnyújtás, a támogatott életvezetés mellett biztosítja a védelmet a rászoruló család/családok részére.

A segítő munka folyamán az önálló életbe való kilépéshez több szakember működik együtt (szociális munkás, szociálpedagógus, pszichológus). A természetes erőforrások elérése és mozgósítása mellett a „Félutas” ház lehetőséget teremt a család számára, hogy jövőképe szerint megválassza a legmegfelelőbb hosszú távú stratégiát saját maga és gyermekei számára. 2019-ben egy anya lakott gyermekével a lakásban.

Az önkormányzat a város területén működő civil szervezetek tevékenységét egyéb módon is támogatja. A Hétszínvirág '98' Gyermekjóléti Nonprofit Kft részére haszonkölcsön szerződés keretében biztosította a bölcsődei ellátás biztosításához az ingatlant, a szerződés 2014. novemberi módosítása alapján 2019. december 31-ig szól. Az elmúlt év nyarán a Hétszínvirág Bölcsőde fenntartója jelezte, hogy nem kívánja tovább működtetni a gyermekek napközbeni ellátást, az ingatlant nem kéri tovább. A szolgáltatói nyilvántartás szerint 2019. október 31. napjával a bölcsődei ellátás végzésre irányuló engedély megszűnt.

Az Önkormányzat a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 24/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelete alapján a civil szervezetek programjainak megvalósítását támogatja. Az Alapok által meghirdetett pályázatok keretében számos gyermekjóléti tevékenységet folytató, gyermekek részére programokat megvalósító civil szervezeteket támogatunk.

8. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

A gyermekvédelmi tevékenységről szóló éves értékelés az elvégzett feladatok számbavételét és a jövő irányvonalainak meghatározását szolgálja. Az Önkormányzat célja a gyermekjóléti ellátások rendszerének fenntartása, az ellátások, szolgáltatások megtartása, az ehhez szükséges pénzügyi háttér megteremtése és biztosítása.

Jelen beszámolóban a jogszabályi előírásoknak megfelelően mutattuk be az önkormányzat elmúlt évi, gyermekvédelmi tevékenységét. Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a gyermekvédelem területe tágabban értelmezve jelenti az óvodai és iskolai ellátás területét is, magába foglalja mindazon szabadidős programokat (pl.: ovi-foci), sportprogramokat (pl.: Mikulás futás, Nyuszi futás, főtéri streetball), kulturális rendezvényeket és programokat (pl.: színházi előadások, koncertek, kulturális intézmények programjai), amelyek a város területén valósulnak meg, és amelyek célcsoportja a gyermekek és az ifjúság. Mindezek folytatása a jövőben is a célkitűzések között szerepelnek.

A Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése című, TOP-6.2.1. pályázat keretében felújított és 14. számú Bóbita Bölcsőde új, két csoportjának beindítása a 2020. év feladata.

A TOP-6.2.1-19 kódjelű, Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése pályázat keretében egy új, 2 nevelési gondozási egységet, 3 x 12 fős csoportszobát és mozgásfejlesztő szobát magában foglaló bölcsődei intézmény jön létre a Nyíregyháza, Honvéd u. 2. szám alatt, valamint a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában működő bölcsődékben eszközbeszerzés történik. Ezek a tevékenységek a gyermekek napközbeni ellátásának bővüléséhez, a meglévő szolgáltatások minőségének fejlesztéséhez járulnak hozzá. A gyermekek modern, kulturált, egészséges környezetben vehetik igénybe a szolgáltatást, amelyhez a megújuló energia alkalmazása és az akadálymentes környezet is hozzájárul.